

CHAPTER

5

VECTOR MECHANICS FOR ENGINEERS: **STATICS**

Ferdinand P. Beer
E. Russell Johnston, Jr.

Lecture Notes:
J. Walt Oler
Texas Tech University

نیروهای گسترده:
مرکز سطح و مرکز جرم

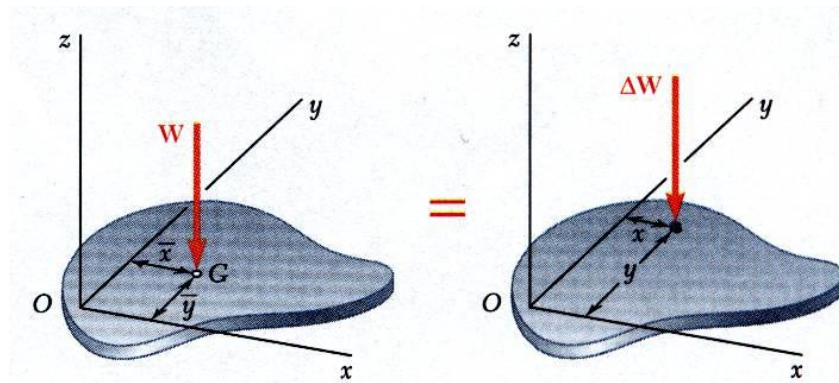
- زمین به اجسام نیروی جاذبه وارد می‌کند. این نیرو می‌تواند با یک نیروی معادل که در **مرکز جرم** جسم وارد می‌شود جایگزین شود.
- مرکز سطح یک سطح همان مرکز جرم آن سطح است. مفهوم گشتاور اول یک سطح به منظور پیدا کردن این نقطه مطرح شده است.
- تئوری پاپوس - گلیدینوس به منظور محاسبه سطح دوران یا حجم دوران یک جسم مورد استفاده قرار می‌گیرد.

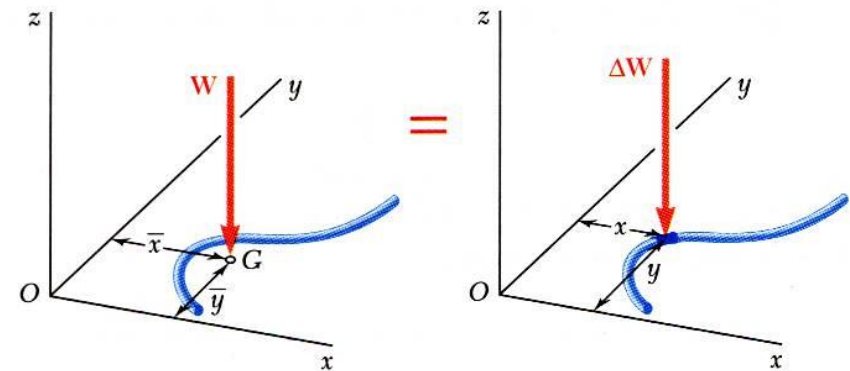
Vector Mechanics for Engineers: Statics

مرکز جرم اجسام دوبعدی

• مرکز جرم یک ورق

• مرکز جرم یک سیم

$$\sum M_y \quad \bar{x}W = \sum x\Delta W$$

$$= \int x dW$$

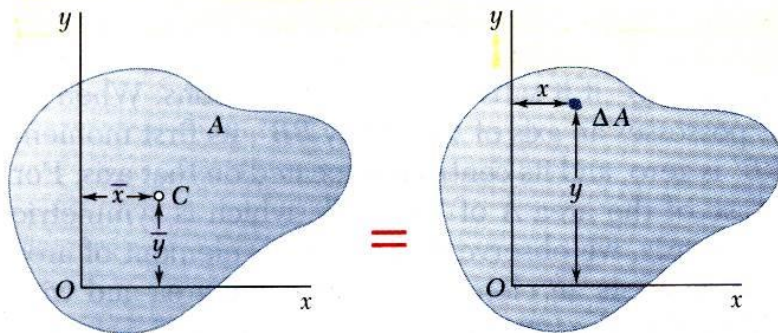
$$\sum M_x \quad \bar{y}W = \sum y\Delta W$$

$$= \int y dW$$

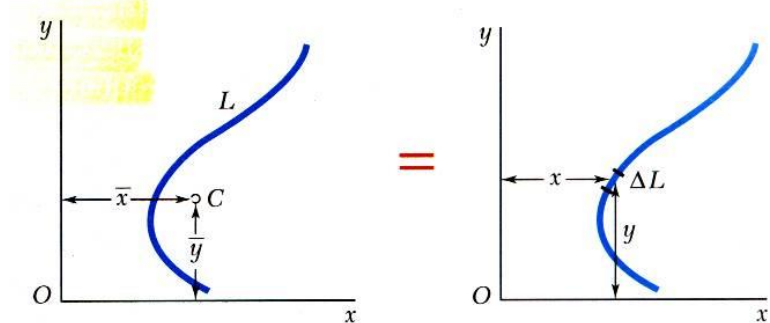
Vector Mechanics for Engineers: Statics

مرکز سطح و گشتاور اول خطوط و سطوح

• مرکز سطح یک سطح

• مرکز سطح یک منحنی

$$\bar{x}W = \int x dW$$

$$\bar{x}(\gamma A t) = \int x(\gamma t) dA$$

$$\bar{x}A = \int x dA = Q_y$$

= first moment with respect to y

$$\bar{y}A = \int y dA = Q_x$$

= first moment with respect to x

$$\bar{x}W = \int x dW$$

$$\bar{x}(\gamma L a) = \int x(\gamma a) dL$$

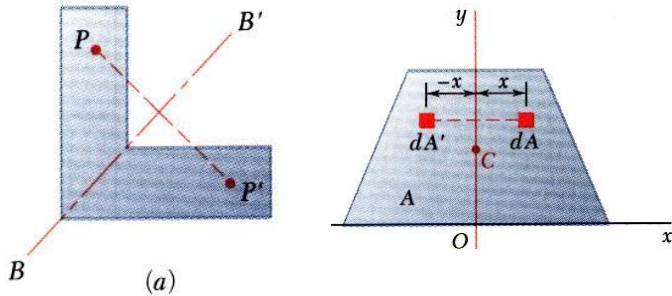
$$\bar{x}L = \int x dL$$

$$\bar{y}L = \int y dL$$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

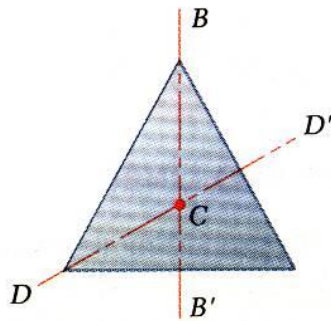
گشتاور اول سطوح و خطوط

- محور BB' محور تقارن یک سطح است در صورتی که با در نظر گرفتن هر نقطه P ، نقطه P' موجود باشد که خط PP' بر محور BB' عمود بوده و این محور PP' را به دو قسمت مساوی تقسیم کند.

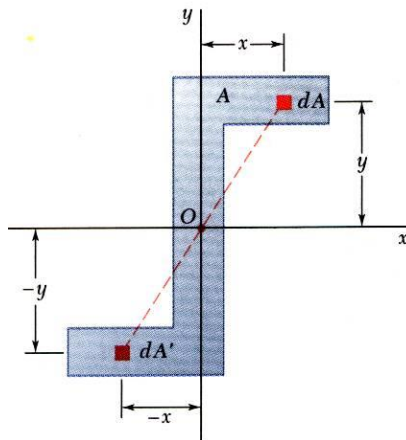

- گشتاور اول سطح حول محور تقارن برابر صفر است.

- اگر یک سطح محور تقارن داشته باشد، مرکز سطح حتماً روی این محور قرار خواهد گرفت.

- اگر یک سطح دو محور تقارن داشته باشد، مرکز سطح محل برخورد این دو محور خواهد بود.

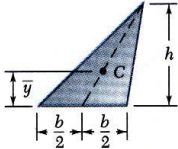
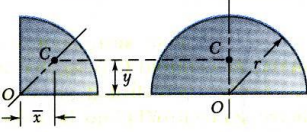
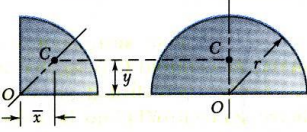
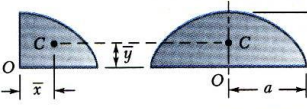
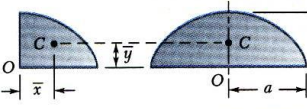
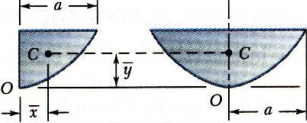
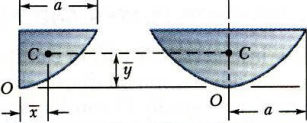
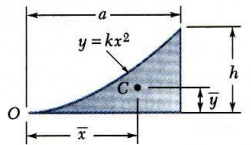
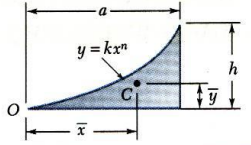
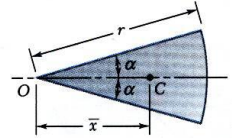

- یک سطح نسبت به نقطه ای مانند O متقارن خواهد بود اگر برای هر جزء سطح dA در نقطه (x, y) جزء سطحی به همان اندازه در نقطه $(-x, -y)$ وجود داشته باشد.

- مرکز سطح یک جسم منطبق بر مرکز تقارن آن خواهد بود.

Vector Mechanics for Engineers: Statics

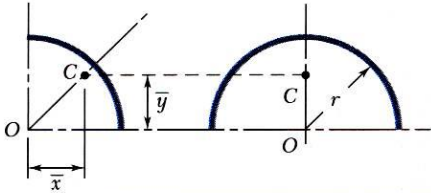
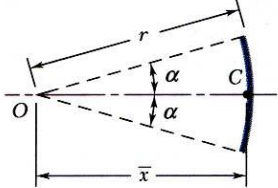
مرکز سطح سطوح متداول

Shape		$\bar{x}$	$\bar{y}$	Area
Triangular area			$\frac{h}{3}$	$\frac{bh}{2}$
Quarter-circular area		$\frac{4r}{3\pi}$	$\frac{4r}{3\pi}$	$\frac{\pi r^2}{4}$
Semicircular area		0	$\frac{4r}{3\pi}$	$\frac{\pi r^2}{2}$
Quarter-elliptical area		$\frac{4a}{3\pi}$	$\frac{4b}{3\pi}$	$\frac{\pi ab}{4}$
Semielliptical area		0	$\frac{4b}{3\pi}$	$\frac{\pi ab}{2}$
Semiparabolic area		$\frac{3a}{8}$	$\frac{3h}{5}$	$\frac{2ah}{3}$
Parabolic area		0	$\frac{3h}{5}$	$\frac{4ah}{3}$
Parabolic spandrel		$\frac{3a}{4}$	$\frac{3h}{10}$	$\frac{ah}{3}$
General spandrel		$\frac{n+1}{n+2}a$	$\frac{n+1}{4n+2}h$	$\frac{ah}{n+1}$
Circular sector		$\frac{2r \sin \alpha}{3\alpha}$	0	αr^2

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مرکز سطح سطوح متداول

Shape		$\bar{x}$	$\bar{y}$	Length
Quarter-circular arc		$\frac{2r}{\pi}$	$\frac{2r}{\pi}$	$\frac{\pi r}{2}$
Semicircular arc		0	$\frac{2r}{\pi}$	πr
Arc of circle		$\frac{r \sin \alpha}{\alpha}$	0	$2\alpha r$

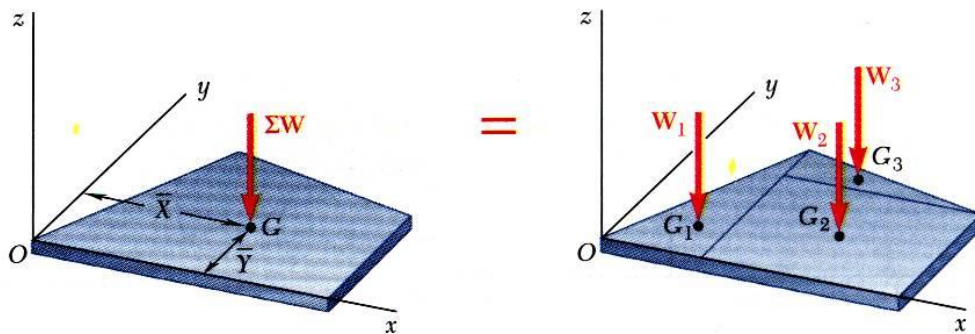

Vector Mechanics for Engineers: Statics

ورق‌ها و سطوح چند جزئی

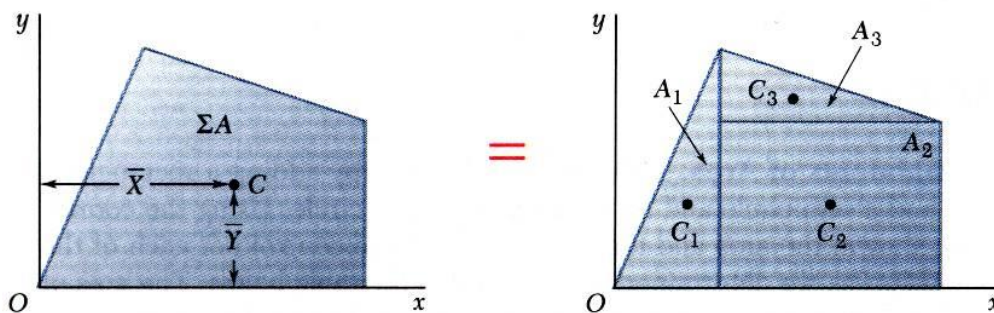
• ورق‌های چند جزئی

$$\bar{X} \Sigma W = \Sigma \bar{x} W$$

$$\bar{Y} \Sigma W = \Sigma \bar{y} W$$

• سطوح چند جزئی

$$\bar{X} \Sigma A = \Sigma \bar{x} A$$

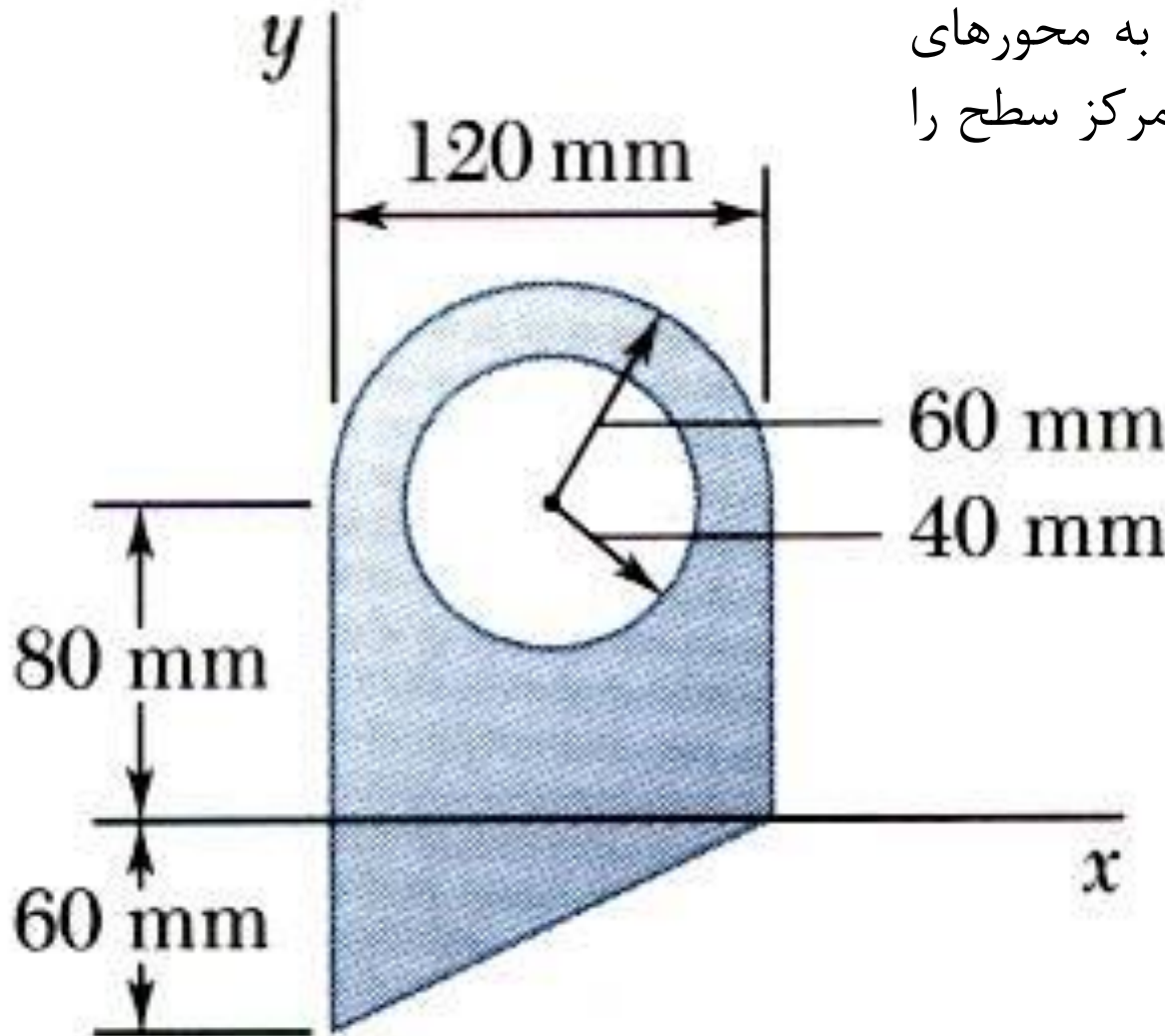
$$\bar{Y} \Sigma A = \Sigma \bar{y} A$$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

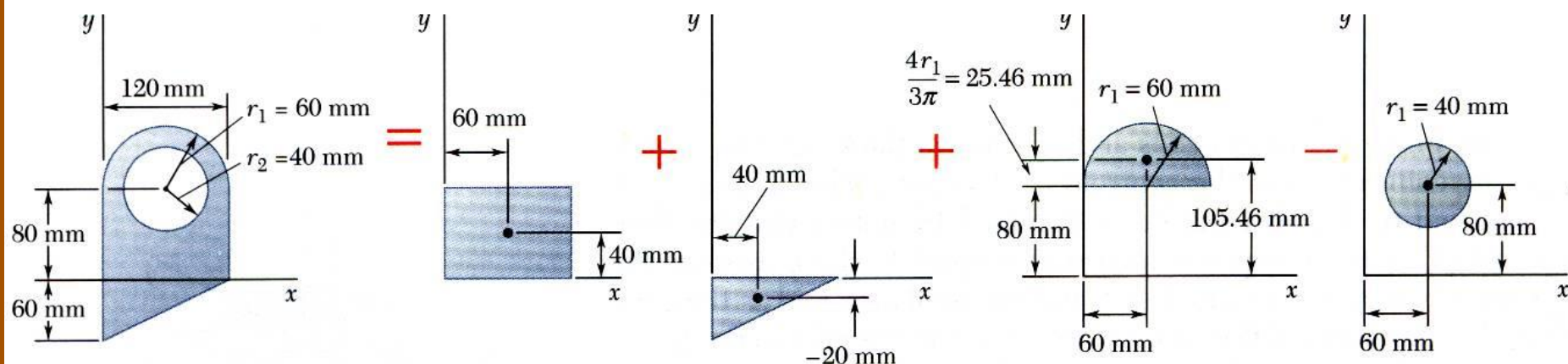
مسئله نمونه ۵-۱

گشتاور اول سطح را نسبت به محورهای x و y تعیین کرده و محل مرکز سطح را تعیین نمایید.

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مسئله نمونه ۵-۱

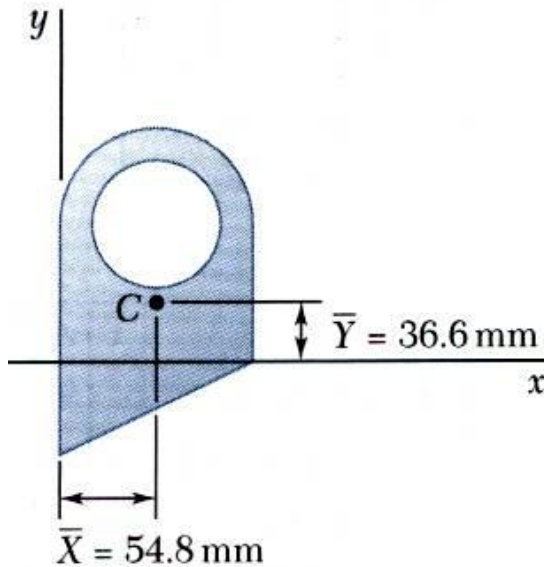
Component	A, mm ²	$\bar{x}$, mm	$\bar{y}$, mm	$\bar{x}A$, mm ³	$\bar{y}A$, mm ³
Rectangle	$(120)(80) = 9.6 \times 10^3$	60	40	$+576 \times 10^3$	$+384 \times 10^3$
Triangle	$\frac{1}{2}(120)(60) = 3.6 \times 10^3$	40	-20	$+144 \times 10^3$	-72×10^3
Semicircle	$\frac{1}{2}\pi(60)^2 = 5.655 \times 10^3$	60	105.46	$+339.3 \times 10^3$	$+596.4 \times 10^3$
Circle	$-\pi(40)^2 = -5.027 \times 10^3$	60	80	-301.6×10^3	-402.2×10^3
	$\Sigma A = 13.828 \times 10^3$			$\Sigma \bar{x}A = +757.7 \times 10^3$	$\Sigma \bar{y}A = +506.2 \times 10^3$

$$Q_x = +506.2 \times 10^3 \text{ mm}^3$$

$$Q_y = +757.7 \times 10^3 \text{ mm}^3$$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مسئله نمونه ۵-۱

$$\bar{X} = \frac{\sum \bar{x}A}{\sum A} = \frac{+757.7 \times 10^3 \text{ mm}^3}{13.828 \times 10^3 \text{ mm}^2}$$

$$\bar{X} = 54.8 \text{ mm}$$

$$\bar{Y} = \frac{\sum \bar{y}A}{\sum A} = \frac{+506.2 \times 10^3 \text{ mm}^3}{13.828 \times 10^3 \text{ mm}^2}$$

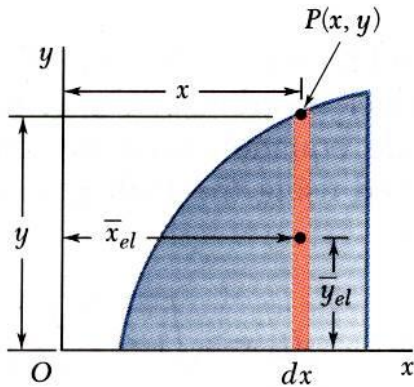
$$\bar{Y} = 36.6 \text{ mm}$$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

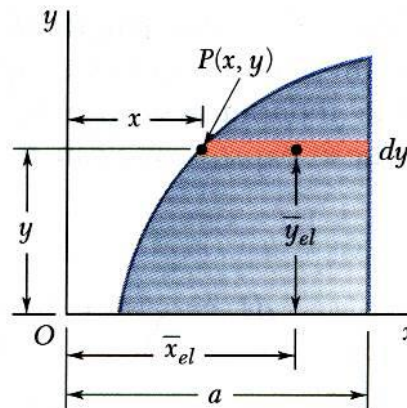
تعیین مرکز سطح با انتگرال گیری

$$\bar{x}A = \int x dA = \iint x dx dy = \int \bar{x}_{el} dA$$

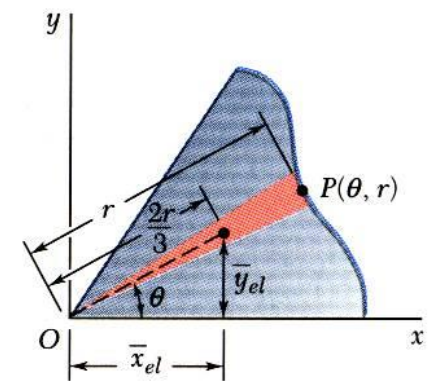
$$\bar{y}A = \int y dA = \iint y dx dy = \int \bar{y}_{el} dA$$

$$\begin{aligned}\bar{x}A &= \int \bar{x}_{el} dA \\ &= \int x(y dx) \\ \bar{y}A &= \int \bar{y}_{el} dA \\ &= \int \frac{y}{2}(y dx)\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\bar{x}A &= \int \bar{x}_{el} dA \\ &= \int \frac{a+x}{2}[(a-x)dx] \\ \bar{y}A &= \int \bar{y}_{el} dA \\ &= \int y[(a-x)dx]\end{aligned}$$

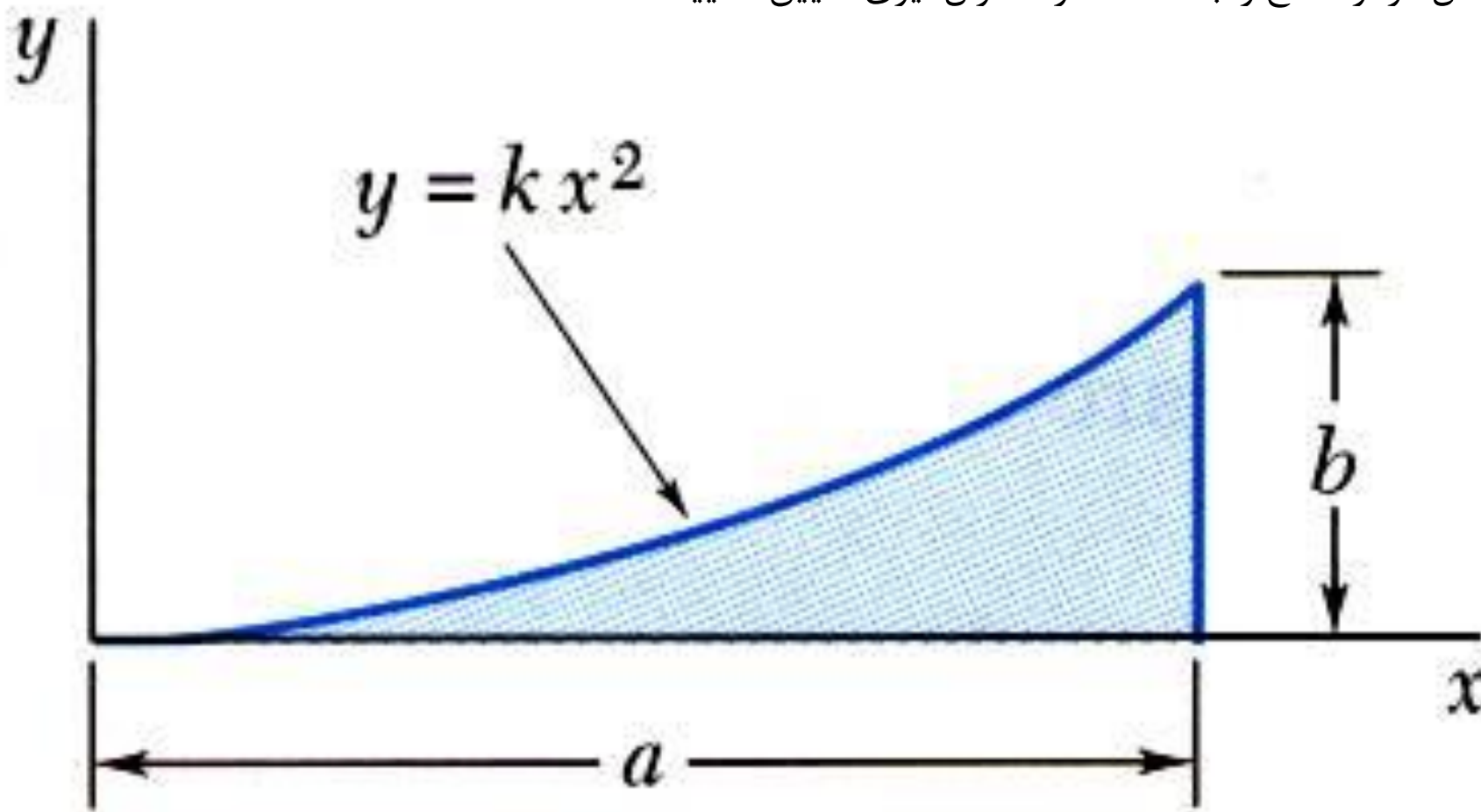

$$\begin{aligned}\bar{x}A &= \int \bar{x}_{el} dA \\ &= \int \frac{2r}{3} \cos \theta \left(\frac{1}{2} r^2 d\theta \right) \\ \bar{y}A &= \int \bar{y}_{el} dA \\ &= \int \frac{2r}{3} \sin \theta \left(\frac{1}{2} r^2 d\theta \right)\end{aligned}$$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مسئله نمونه ۵-۲

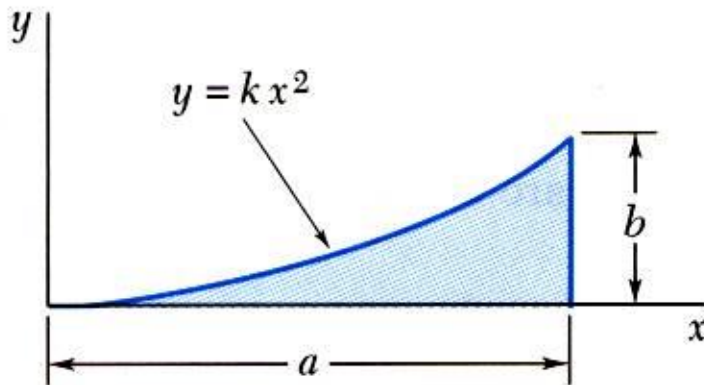
محل مرکز سطح را با استفاده از انتگرال گیری تعیین نمایید.

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مسئله نمونه ۵-۲

• تعیین مقدار ثابت k

$$y = kx^2$$

$$b = ka^2 \Rightarrow k = \frac{b}{a^2}$$

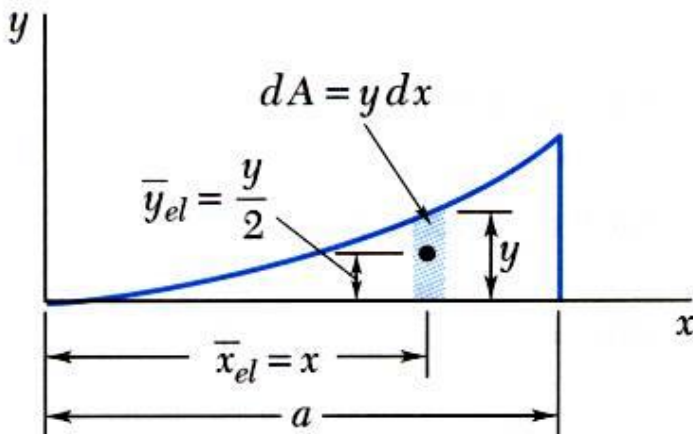
$$y = \frac{b}{a^2}x^2 \quad \text{or} \quad x = \frac{a}{b^{1/2}}y^{1/2}$$

• تعیین مساحت کل

$$A = \int dA$$

$$= \int y dx = \int_0^a \frac{b}{a^2} x^2 dx = \left[\frac{b}{a^2} \frac{x^3}{3} \right]_0^a$$

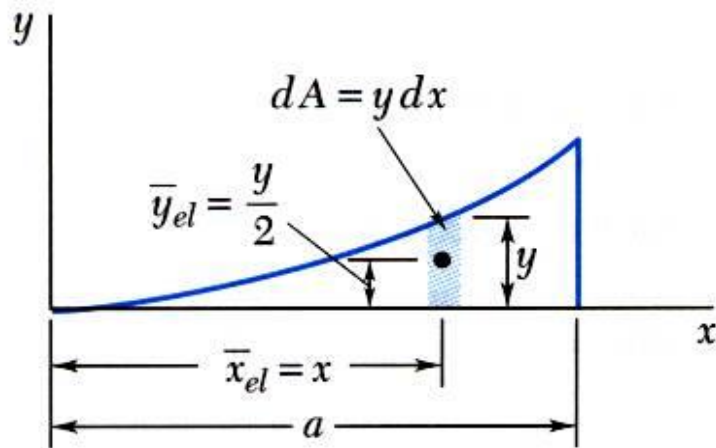
$$= \frac{ab}{3}$$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مسئله نمونه ۵-۲

$$Q_y = \int \bar{x}_{el} dA = \int xy dx = \int_0^a x \left(\frac{b}{a^2} x^2 \right) dx$$

$$= \left[\frac{b}{a^2} \frac{x^4}{4} \right]_0^a = \frac{a^2 b}{4}$$

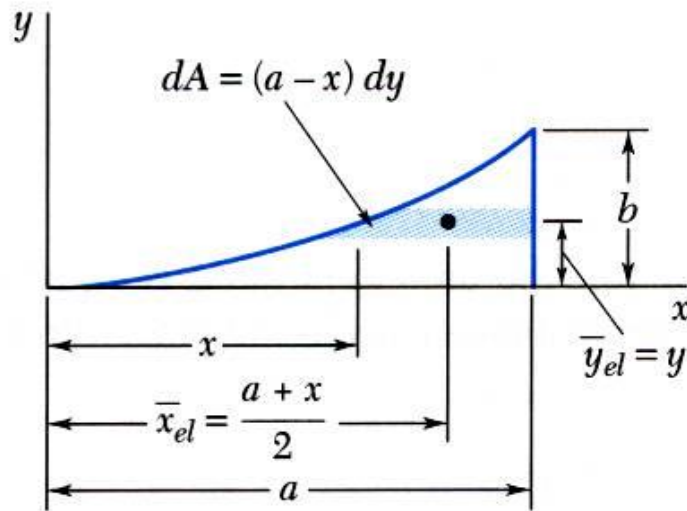
$$Q_x = \int \bar{y}_{el} dA = \int \frac{y}{2} y dx = \int_0^a \frac{1}{2} \left(\frac{b}{a^2} x^2 \right)^2 dx$$

$$= \left[\frac{b^2}{2a^4} \frac{x^5}{5} \right]_0^a = \frac{ab^2}{10}$$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مسئله نمونه ۵-۲

$$Q_y = \int \bar{x}_{el} dA = \int \frac{a+x}{2} (a-x) dy = \int_0^b \frac{a^2 - x^2}{2} dy$$

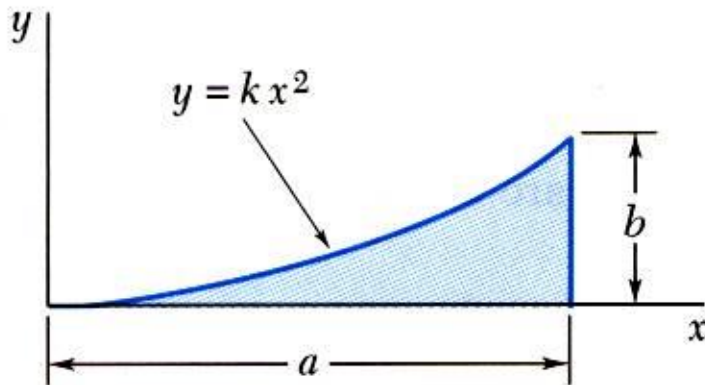
$$= \frac{1}{2} \int_0^b \left(a^2 - \frac{a^2}{b} y \right) dy = \frac{a^2 b}{4}$$

$$Q_x = \int \bar{y}_{el} dA = \int y(a-x) dy = \int y \left(a - \frac{a}{b^{1/2}} y^{1/2} \right) dy$$

$$= \int_0^b \left(ay - \frac{a}{b^{1/2}} y^{3/2} \right) dy = \frac{ab^2}{10}$$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مسئله نمونه ۵-۲

$$\bar{x}A = Q_y$$

$$\bar{x} \frac{ab}{3} = \frac{a^2b}{4}$$

$$\bar{x} = \frac{3}{4}a$$

$$\bar{y}A = Q_x$$

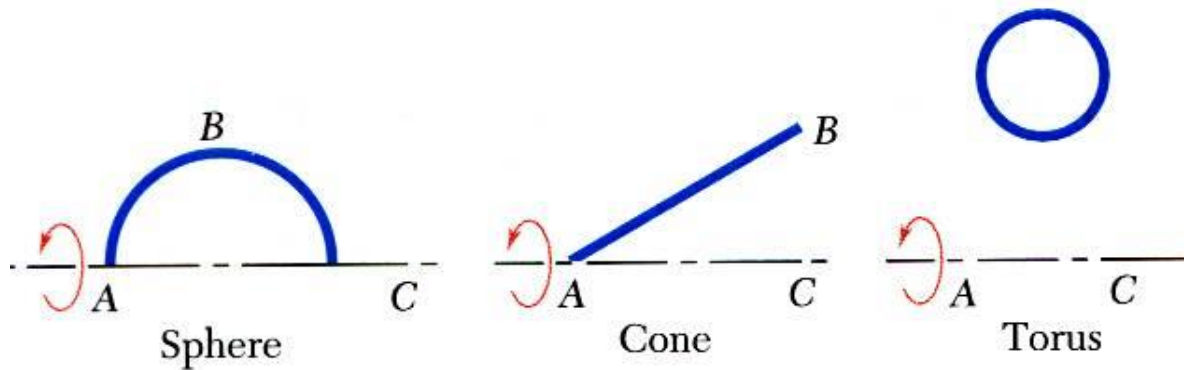
$$\bar{y} \frac{ab}{3} = \frac{ab^2}{10}$$

$$\bar{y} = \frac{3}{10}b$$

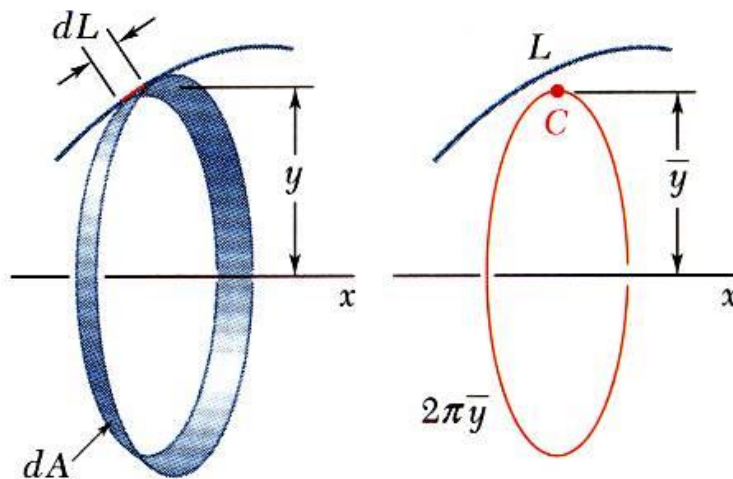

Vector Mechanics for Engineers: Statics

تئوری پاپوس – گلدینوس

• سطح دوران با چرخش منحنی حول یک محور ایجاد می‌شود.

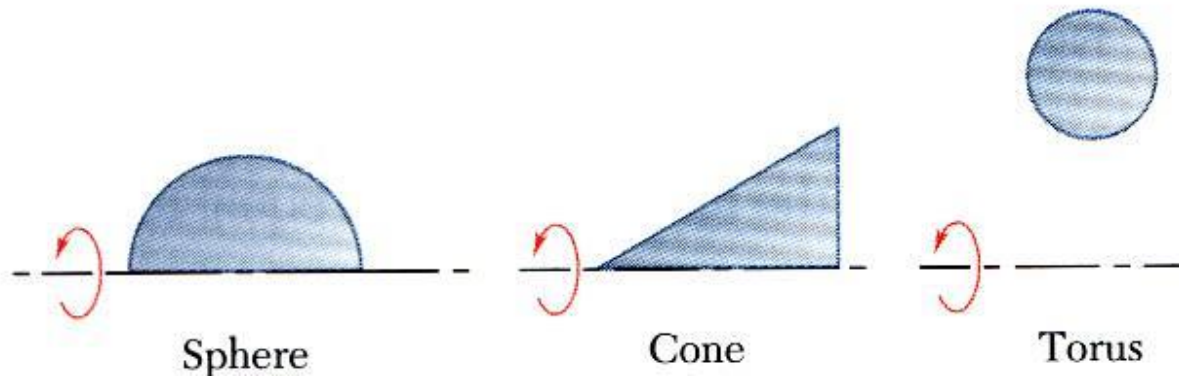

• مساحت سطح دوران برابر با مسافتی است که سطح حول محور طی نموده است.

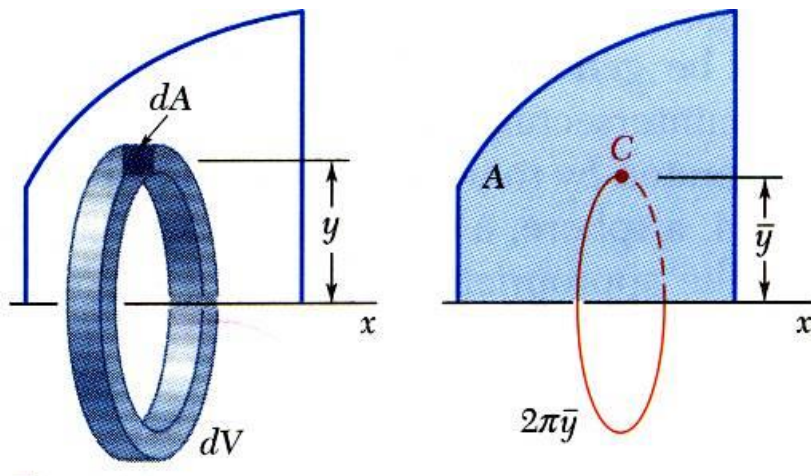
$$A = 2\pi \bar{y} L$$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

تئوری پاپوس – گلدینوس

- حجم دوران با دوران یک سطح حول یک محور ایجاد می شود.

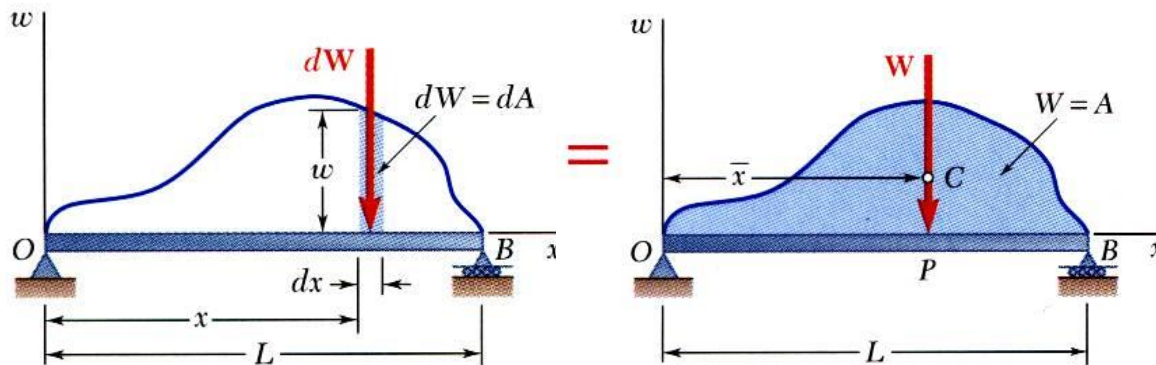

- حجم ایجاد شده برابر با مقدار مسافتی است که یک سطح حول محور چرخیده است.

$$V = 2\pi \bar{y} A$$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

بارهای گسترده روی تیرها

$$W = \int_0^L w dx = \int dA = A$$

$$(OP)W = \int x dW$$

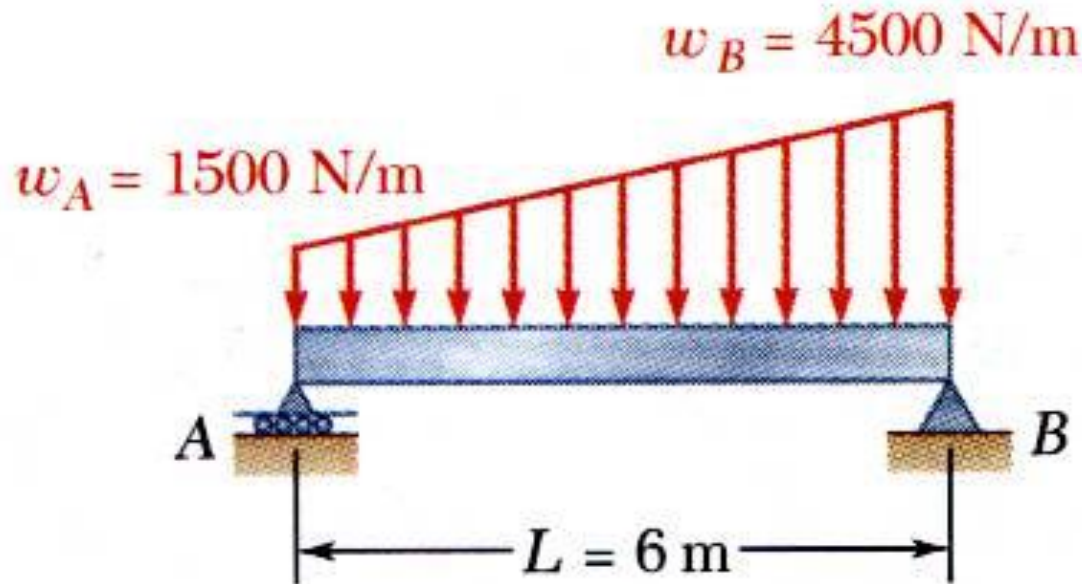
$$(OP)A = \int_0^L x dA = \bar{x}A$$

- یک بار گسترده میتواند با یک بار متمرکز معادل جایگزین شود که مقدار این بار برابر حاصلضرب اندازه بار در سطح آن و محل اعمال آن در مرکز سطح بار وارده است.

Vector Mechanics for Engineers: Statics

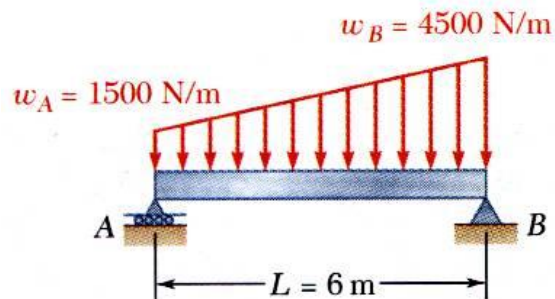
مسئله نمونه ۳-۵

مقدار بار متمرکز، محل اعمال آن و عکس‌العمل‌های تکیه‌گاهی را تعیین کنید.

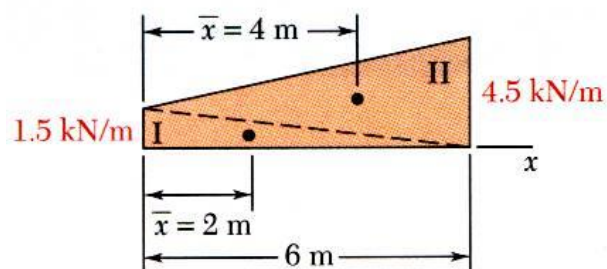

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مسئله نمونه ۵-۳

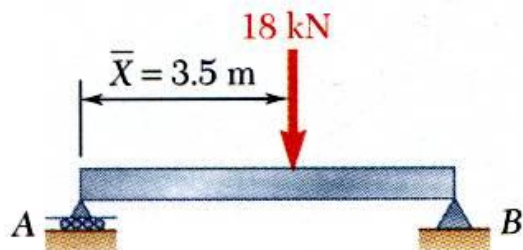

$$F = 18.0 \text{ kN}$$

$$\bar{X} = \frac{63 \text{ kN} \cdot \text{m}}{18 \text{ kN}}$$

$$\bar{X} = 3.5 \text{ m}$$

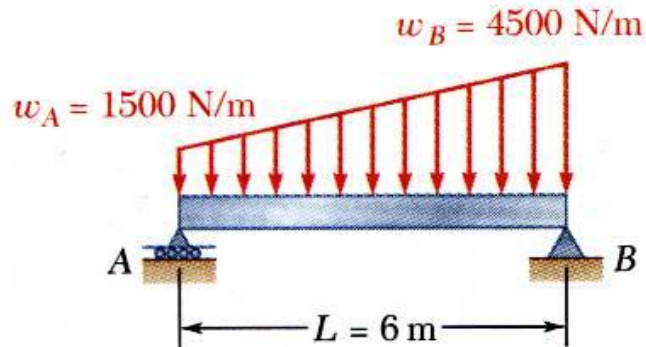

Component	A, kN	$\bar{x}$, m	$\bar{x}A$, kN · m
Triangle I	4.5	2	9
Triangle II	13.5	4	54
	$\Sigma A = 18.0$		$\Sigma \bar{x}A = 63$

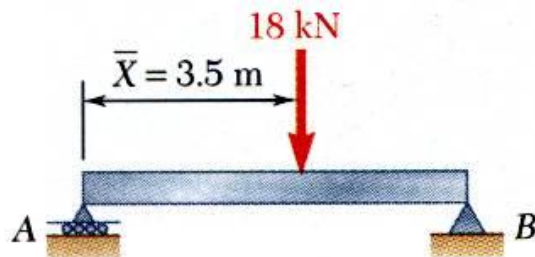
Vector Mechanics for Engineers: Statics

مسئله نمونه ۳-۵

$$\sum M_A = 0: \quad B_y(6 \text{ m}) - (18 \text{ kN})(3.5 \text{ m}) = 0$$

$$B_y = 10.5 \text{ kN}$$

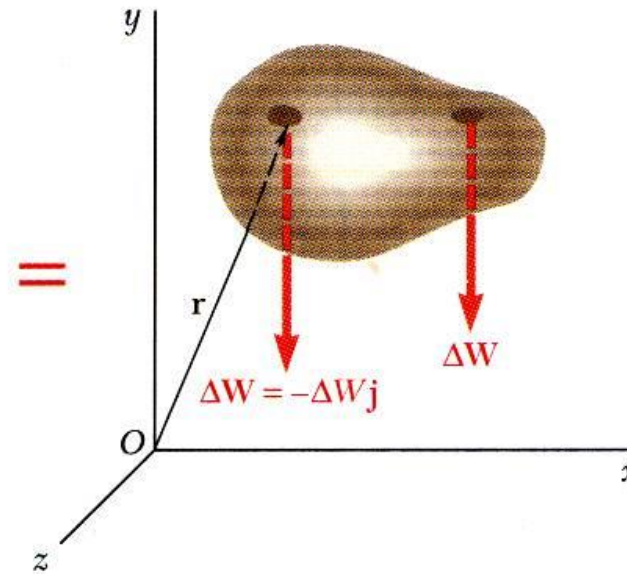
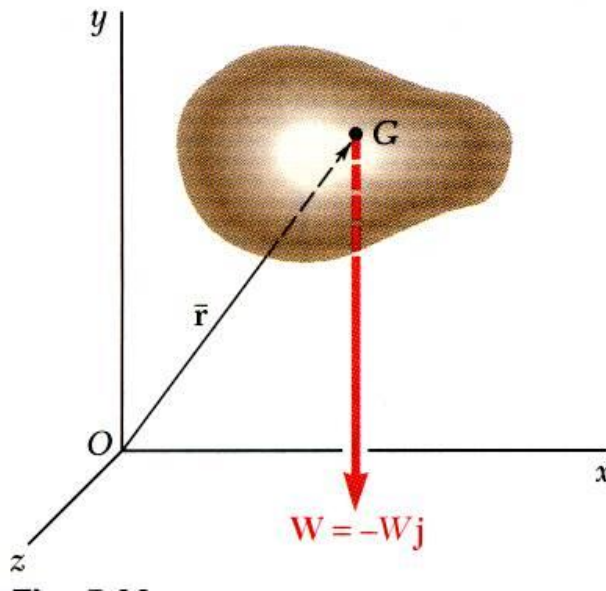

$$\sum M_B = 0: \quad -A_y(6 \text{ m}) + (18 \text{ kN})(6 \text{ m} - 3.5 \text{ m}) = 0$$

$$A_y = 7.5 \text{ kN}$$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مرکز حجم و جرم اجسام سه بعدی

• مرکز جرم

$$-W\vec{j} = \sum (-\Delta W\vec{j})$$

$$\vec{r}_G \times (-W\vec{j}) = \sum [\vec{r} \times (-\Delta W\vec{j})]$$

$$\vec{r}_G W \times (-\vec{j}) = (\sum \vec{r} \Delta W) \times (-\vec{j})$$

$$W = \int dW \quad \vec{r}_G W = \int \vec{r} dW$$

• نتایج مستقل از جهت گیری جسم در فضا است

$$\bar{x}W = \int x dW \quad \bar{y}W = \int y dW \quad \bar{z}W = \int z dW$$

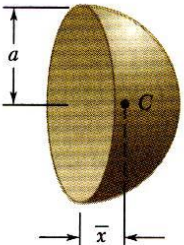
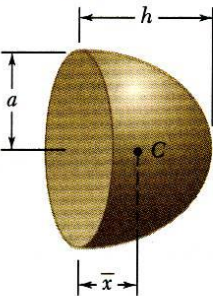
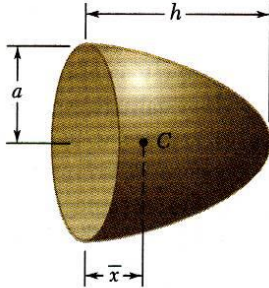
• برای اجسام همگن

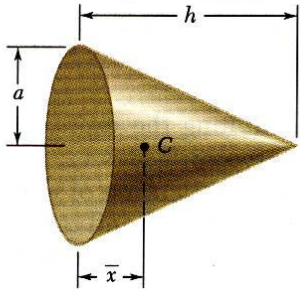
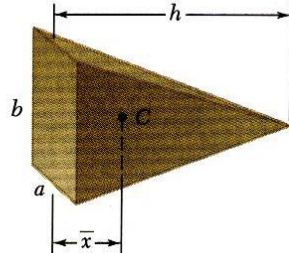
$$W = \gamma V \quad \text{and} \quad dW = \gamma dV$$

$$\bar{x}V = \int x dV \quad \bar{y}V = \int y dV \quad \bar{z}V = \int z dV$$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مرکز حجم اجسام متداول

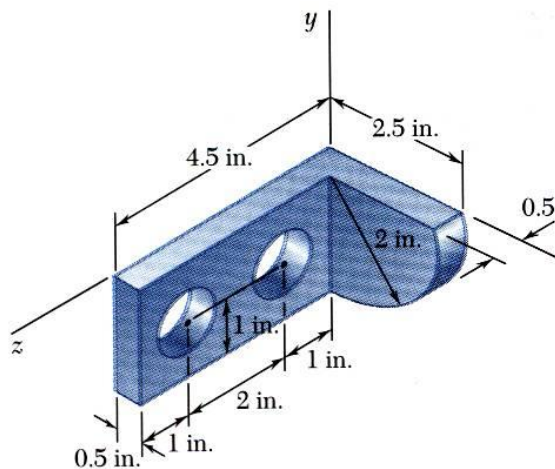
Shape		$\bar{x}$	Volume
Hemisphere		$\frac{3a}{8}$	$\frac{2}{3}\pi a^3$
Semiellipsoid of revolution		$\frac{3h}{8}$	$\frac{2}{3}\pi a^2 h$
Paraboloid of revolution		$\frac{h}{3}$	$\frac{1}{2}\pi a^2 h$

Cone		$\frac{h}{4}$	$\frac{1}{3}\pi a^2 h$
Pyramid		$\frac{h}{4}$	$\frac{1}{3}abh$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

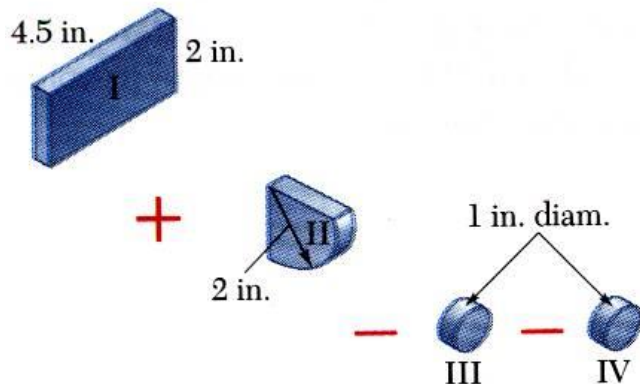
ترکیب اجسام سه بعدی

$$\bar{X} \sum W = \sum \bar{x} W \quad \bar{Y} \sum W = \sum \bar{y} W \quad \bar{Z} \sum W = \sum \bar{z} W$$

• برای اجسام همگن

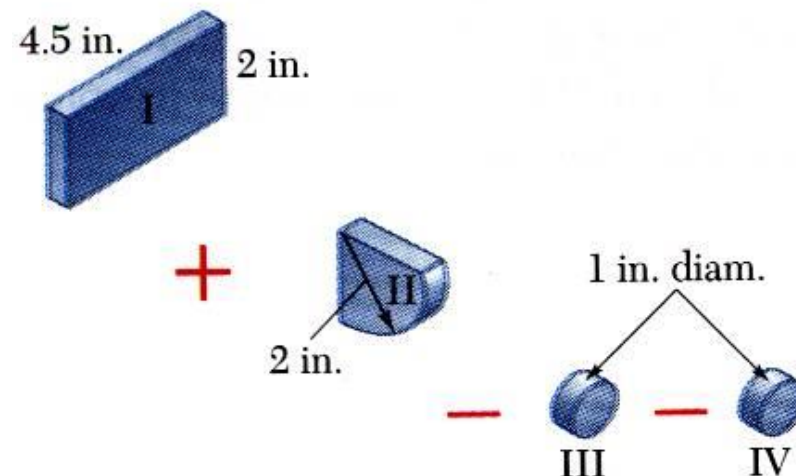
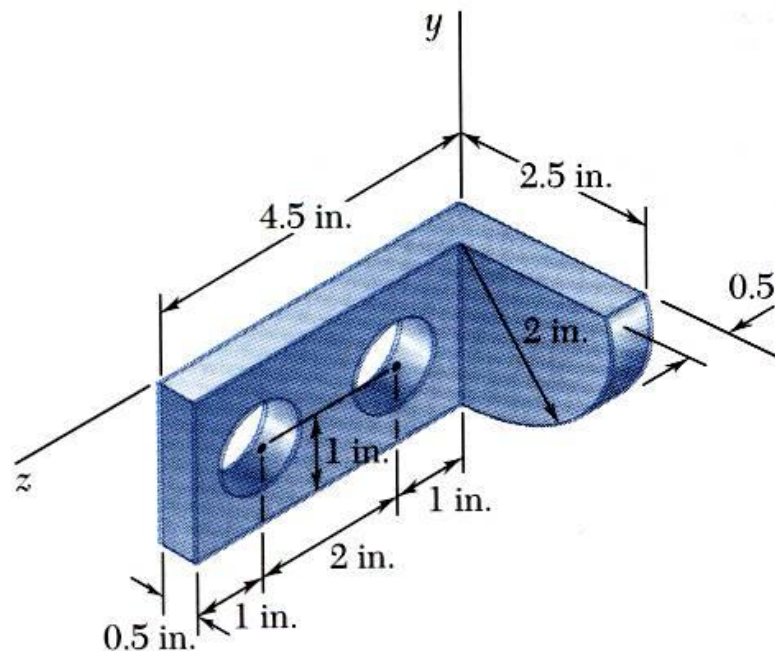
$$\bar{X} \sum V = \sum \bar{x} V \quad \bar{Y} \sum V = \sum \bar{y} V \quad \bar{Z} \sum V = \sum \bar{z} V$$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مسئله نمونه ۴-۵

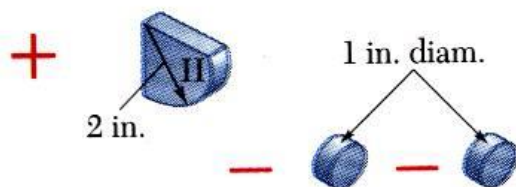
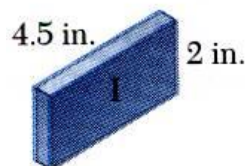
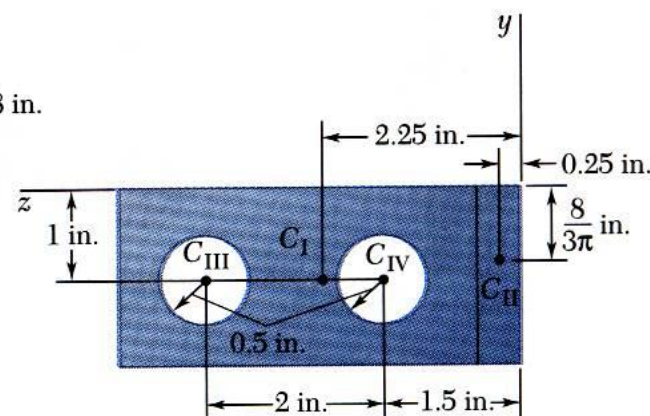
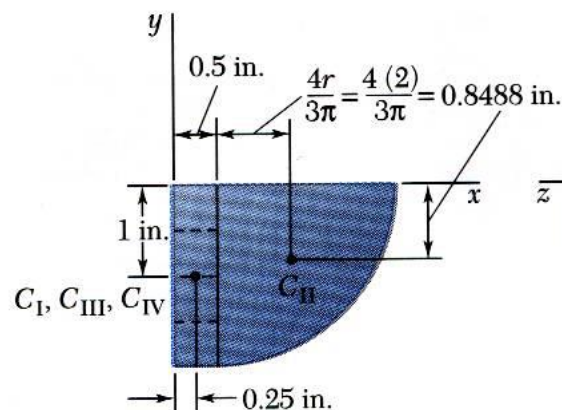
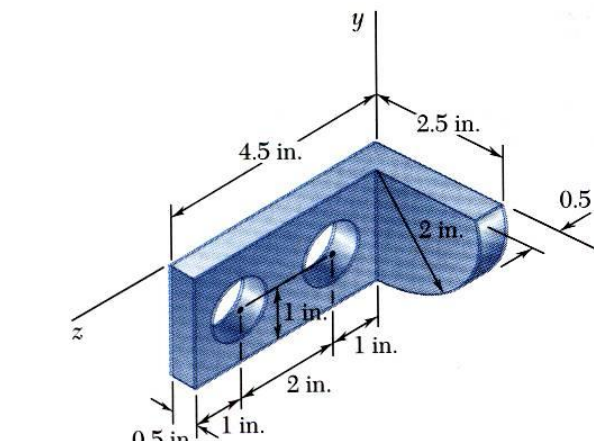
مرکز جرم حجم زیر را تعیین کنید. قطر هر یک از دایره ها یک اینچ است.

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مسئله نمونه ۴-۵

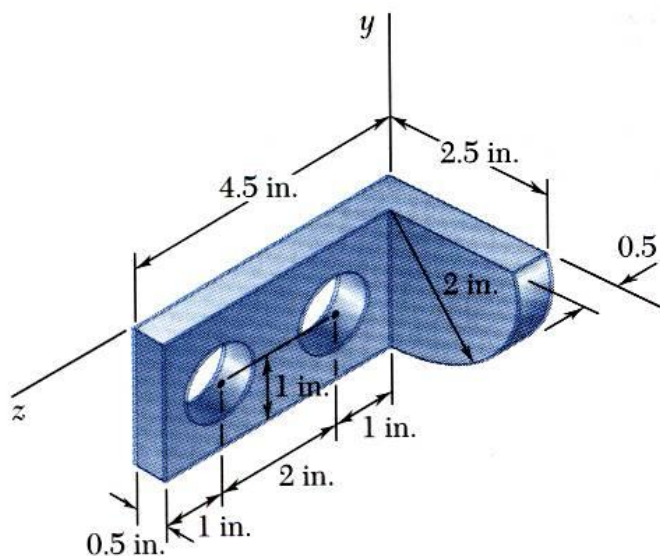

	V, in^3	$\bar{x}, \text{in.}$	$\bar{y}, \text{in.}$	$\bar{z}, \text{in.}$	$\bar{x}V, \text{in}^4$	$\bar{y}V, \text{in}^4$	$\bar{z}V, \text{in}^4$
I	$(4.5)(2)(0.5) = 4.5$	0.25	-1	2.25	1.125	-4.5	10.125
II	$\frac{1}{4}\pi(2)^2(0.5) = 1.571$	1.3488	-0.8488	0.25	2.119	-1.333	0.393
III	$-\pi(0.5)^2(0.5) = -0.3927$	0.25	-1	3.5	-0.098	0.393	-1.374
IV	$-\pi(0.5)^2(0.5) = -0.3927$	0.25	-1	1.5	-0.098	0.393	-0.589
	$\Sigma V = 5.286$				$\Sigma \bar{x}V = 3.048$	$\Sigma \bar{y}V = -5.047$	$\Sigma \bar{z}V = 8.555$

Vector Mechanics for Engineers: Statics

مسئله نمونه ۴-۵

	V, in^3	$\bar{x}, \text{in.}$	$\bar{y}, \text{in.}$	$\bar{z}, \text{in.}$	$\bar{x}V, \text{in}^4$	$\bar{y}V, \text{in}^4$	$\bar{z}V, \text{in}^4$
I	$(4.5)(2)(0.5) = 4.5$	0.25	-1	2.25	1.125	-4.5	10.125
II	$\frac{1}{4}\pi(2)^2(0.5) = 1.571$	1.3488	-0.8488	0.25	2.119	-1.333	0.393
III	$-\pi(0.5)^2(0.5) = -0.3927$	0.25	-1	3.5	-0.098	0.393	-1.374
IV	$-\pi(0.5)^2(0.5) = -0.3927$	0.25	-1	1.5	-0.098	0.393	-0.589
	$\Sigma V = 5.286$				$\Sigma \bar{x}V = 3.048$	$\Sigma \bar{y}V = -5.047$	$\Sigma \bar{z}V = 8.555$

$$\bar{X} = \Sigma \bar{x}V / \Sigma V = (3.08 \text{ in}^4) / (5.286 \text{ in}^3)$$

$$\bar{X} = 0.577 \text{ in.}$$

$$\bar{Y} = \Sigma \bar{y}V / \Sigma V = (-5.047 \text{ in}^4) / (5.286 \text{ in}^3)$$

$$\bar{Y} = 0.577 \text{ in.}$$

$$\bar{Z} = \Sigma \bar{z}V / \Sigma V = (1.618 \text{ in}^4) / (5.286 \text{ in}^3)$$

$$\bar{Z} = 0.577 \text{ in.}$$